

غىلىمنىڭ كوكىتىمى

◀ جاڭا جۇڭگونىڭ داڭقى جىلدارى ▶

1978 - جىلى 3 - ايدىڭ 18 - كۈنىئەن 31 - كۈنىئە دەيىن، بۇكىل مەملەكەتتىك عىلم جىنالىسى بېيجىڭدە سالتاناتپەن وتكىزىلدى، جىنالىسقا 6000 ۋاكىل قاتناسىپ، اسا سالتانا ئاتتى بولدى. وسى رەتكى ماڭغزى جىنالىس- تا (1978— 1985 - جىلغا دەيىنگى بۇكىل مەم- لەكەتتىك عىلم - تەخنىكانى دامەتۋ جوبى باء- دارلاماسى (جوبىا)» ماقۇلدانىپ، 826 وزات كوللەكتىپ، 1192 وزات عىلم - تەخنىكا قىز- مەتكەرى سيلاندى .

دىڭ شياۋيىڭ جىنالىستىڭ اشلىۋ سالتىد- دا ماڭغزى ُفوز سويلەدى. ول بىلاي دەپ جاريالادى:
“تورتىك توبە”نىڭ عىلم سىتە- رىن قالاعانىششا ويىرانداپ، زىياللارعا قىسىم جاسايتىن جاعدايى كەلپەسكە كەتتى!
ول “تورتىك توبە”نىڭ زىياللارعا سوققى بەرىپ، قىسىم جاساپ، ىلىمىزدىڭ عىلم - تەخنىكا سىتەرىن بۇلدەرىتەن ئتۇرلى سانىد- راقاترىنا توپتارىس بەردى. وسىزاماندىردۇ- دىڭ تەتىگى — عىلم - تەخنىكانى وسىزاماد- داندردۇ ەكەنن، زىياللاردىڭ جۇمىشىى تا- بىنىڭ ُغىر بولگى ەكەننى ايقىن اتاپ كور- سەتىپ، “عىلم - تەخنىكا — وندىرگىش كۇش” سىندى ماركىزىمنىڭ نەگىزگى كوزى- قاراسىن قايتالاي دارىپتەدى. ونىڭ ُفموزى عىلم - تەخنىكانىڭ دامۇنداعى نازارىبالىق دۇرىس پەن بۇرىستى ايقىسنادپ، ۇزاق ۋاقىت ادامداردى، اسىرەسە، زىياللاردى بۇعاۋلاپ كەلگەن رۇحاني اجىرىنى تالقاد- دى.

امەرىكانىڭ ەلىمىزدىڭ شىنچياڭ سىتەرىنە دورەكلىكپەن كىلگۈنىدەگى ارام نيەتى جۇرتقا ايان

◀ شىنخۇا اگەنتىنىڭ خالقالىق شولۇى ▶

□ شىنخۇا اگەنتىتىگىنىڭ تىشلىشلەرى جىڭ خانگىن، خان بيبىڭ

امەرىكا جاق جۇقتىقا اتالمىش “شىنچياڭنىڭ ادامدىق ۇقىق ماسەلەسن” سلتاۋ ەتىپ، جۇڭگونىڭ كەيىىر جەرگىلىكى ۇكىمەت قۇرىلمىدارى مەن كاسپورىندارىن ەكسپورتتى تەجەۋ تۇالالىق تىزىمىنە ەنگەم- زىپ، قاتىستى جۇڭگو ُمانساپىنلارىنا امەرىد- كاعا بارۋ ۇيزاسنا شەكتەۋ سالتىندىمەن جار- يالادى. بۇل جۇڭگونىڭ ىشكى سىسنە دورە- كلىكپەن كىلەككەندىك، امەرىكا جاقنىڭ حا- لىقارالىق قاتناسىتىڭ نەگىزگى ەرەجەلەرىن كاپەرىنە ىلماپتىن زورەكەرلىك ارەكەتنى كور- سەتتى، مۇنداعى نامىز ماقساتى بارشا جۇرتقا ايان .

شىنچياڭ سىتەرى بۇكىلدەي جۇڭگو- نىڭ ىشكى سىتەرىنە جاتادى، ُارقانداي مەم- لەكەتتىڭ كىلەكتىن ۇقىعى جوق. امەرىكا جاقتىڭ شىنچياڭ سىتەرىنە دورەكلىكپەن كې- لىككەندىگىنە قارانا، جۇڭگو جاق امەرىكا جاقى قاتەلىگىن ەرەۋ تۇزەتىپ، قاتىستى شەشمەدەرىن كۇشىنەن قالدىرىپ، جۇڭگو- نىڭ ىشكى سىسنە كىلگۈىن توقتاتتۇعا قاتاڭ قۇزادى.

ُفس جۇزىندە، شىنچىياڭدا امەرىكا جاق ايتقان اتالمىش ُمدىن، ادامدىق ۇقىق ماسەلە- سى مۇلدە جوق، كەرىسىنشە بولشەكتەۋ مەن زورلىقتى كۇش لاڭگەستىك ۇزاق ۋاقىتتا ن بەرى شىنچىياڭدى مازالاپ كەلەدى. شىنچىياڭ قولدانعان لاڭگەستىككە قارسى تۇرۇ جانە ۇشقارلىقتى الاستاۋ شارالارى ۇشقارلىق پەن لاڭگەستىكتىڭ وربۇتىنە تۇ باستان ساق- تانۇدى ماقسات ەتكەن، بۇل جۇڭگونىڭ زا- ڭمنا ۇيلەسىپ قانا قالماستان، بىرلەسكەن مەملەكتەتەر ۇيىمىنىڭ «زورولقتى كۇش ۇش- قارىلىقتان ساقتانۇ ارەكەت جوسپارى»نىڭ ناقتى تىياناقتاندىرلىۋى، دۇنيە جۇزىندەگى باسقا ُشىنزارا مەملەكەتتەر مەن رايونداردىڭ ادستەرىمەن ۇشئاسىپ جاتىر .

شىندىققا تالاس جۇرۇمەيدى. ُدال دۇرىس سىققا قولدانغاندىقتان، شىنچىياڭدا ُۇرتسى 3 جىل زورولقتى كۇش لاڭگەستىك دەلولارى (وقىعاسى) تۇلغان جوق، قوعام-

”ازات ەتلەتنى ادام عانا مەمس، تاعى

اقىل - پاراسات!“
اڭگىمە ماجىلىستە سوزگە شىققاندا، ورتا جاس، جاس عالمىدار كوك- رەك تولى اسقاق سەزىمگە بولەندى، ساقا عالمىداردىڭ نىزگى ارماندارى جالغاستى .اىد- گىلى مەتەماتىك چىن جىڭرۇن جىنالىستنا «عىلمىدا كەدەرگىلەر بولادى، قاجىرلىقپەن كۇرەسكەندە عانا سىننان وتۇگە بولادى» دەگەن تاقىرىپتا ُفوز سويلەپ، عىلم قىز- مەتكەرلەرىنىڭ ورتاق جۇرەك ُفۇنىن جەد- كىزدى.

جىنالىستىڭ جابىلۇ سالتىندا جۇڭگو عىلم اكادەمىياسىنىڭ باستىعى گو مورو «عىلمىنىڭ كوكىتىمى» دەگەن تاقىرىپتا جاز- باشا ُفوز سويلەدى. ول قاللىڭ عىلم قىز- مەتكەرلەرىنە جۇڭخۇا ۇلتىنىڭ ”ُغىر ۇلى شعارما” جارىققا شعارۇىن اڭماپتىن ارمانىن جەتكىزىپ، ”وسى ۇلى تارىحى شعارما ... ول شەكتى قاعازعا جازىلماستان، شەكسىز ەلم ارالىعنا جازىلادى“ دەدى.

عىلمنىڭ كوكىتىمى كەلدى. بۇل رەتكى جىنالىستىڭ تاقىرىبى عىلم - تەخنىكادا، ُمانى جالپى جاعدايدا بولدى. ول عىلم - تەخنىكا قىزمەتىنىڭ دۇرىس جەتەكشى يدەياسىن تۇ- راقتاندىردى، ىلىمىز عىلم - تەخنىكاسىنىڭ دامۇ تارىجىنداعى ُغىر بەلەس. ول عىلم - تەخنىكانى وسىزاماندىردۇعا شەرۇ تارتۇدا- عى جاپپاي جۇملىدردۇ بۇيرىعى بولپ، ەل- مىزدىڭ سوتسىيالىستىك وسىزاماندىردۇ قۇ- رىلمىسىندا اسا زور ىلگەرلەتۇ رولىن اتقاردى. (شىنخۇا اگەنتىتىگىنىڭ 10 - ايدىڭ 9 - كۇنى بېيجىڭنە بەرگەن خابارى)

(باسى 1- بەتتە)

تۇرپان قالالىق پارتكوم كەڭسەسى نەگىزگى جەلىنى ارقاۋ ەتىپ، جەكە ۇيرەنۇ، شوغرلى ۇيرەنۇ سىياقتى فورمالار ارقىلى نازارىامەن قارۇلانۇدى كۇ- شەيتتى، سونمەن قاتار ۇلگىلى وركان قۇرۇمەن تەمىز ۇشتاستىرىپ، ۇنس - كۇيسى جاساپ، زەرتتەۋ - تالقى ورىستەتىپ، ۇيرەنۇ مەن سىتسەۋدى توغىستىردى.

تۇرپان قالالىق ُمارتىپ تەكسەرۇ كومىتەتى مەن باقلاۋ - تەكسەرۇ كومىتەتىندەگى اۋدان، باس- قارما دارەجەلى پارتىيالى كادرلار مىندەتى ۇيرەنۇگە ُقىستى كىتاپتاردى تۇگەل وقۇعا، ىشكەرلەي وقۇعا، زەردەلەي وقۇعا تاباندى بولپ، كۇندىز وتد- باسلاىرىن ارالاپ، ُغىر - بىرلەپ انىقتاپ، تەكسەرىپ - زەرتتەپ، كۇدىك - كۇمانان ارلىتىپ، كومەكتەسىپ، قىيىنشىقتارىن شەشتى؛ كەشتە ماسەلەنى نەگىزگە الا وتىرىپ ۇيرەنىپ، وي جۇگىرتە ۇيرەنىپ، پاكىتك ۇگىتى، سىتىل قۇرىلمسى، ۇيىمدىق قۇرىلمسى سىياقتى جاقنار توغىرەگىندە ُغىر - بىرلەپ سالالاپ، ُغىر - بىرلەپ تالداۋ جاساپ، ُغىر - بىرلەپ رەتتەپ، تۇ- زەتتى. ۇيرەنە وتىرىپ تەكسەرۇگە، تەكسەرە وتد- رىپ تۇزەتۇگە تاباندى بولپ، نەگىزگى تاقىرىپتىق تارىيەنى جوعارى ساپامەن، جوعارى دەگىگەنپەن ىل- گەرلەتۇگە شىناي كەپىلدىك ەتتى.

ُپىشان اۋماندىناعى ُار دارەجەلى پارتيا ۇيىمدا- رى ەگىن، مال شارۋاشلىق ۇمچىرلەرىندەگى نەگىزگى ساتىنىڭ ەرەكشەلىگىنە مەڭزەس قىستاقتا تۇراتىن قىزمەت اترەتتەرىنىڭ جەتەكتەپ ۇيرەتۇى، تۇسى بولعان كادىرلارنىڭ، پارتيا مۇشەلەرىنىڭ ۇيرەنۇگە كومەكتەسۇى، ساقا پارتيا مۇشەلەرىنىڭ ۇيلەرىنە بارىپ ۇيرەتۇ سىياقتى تاسىلدەردى قولدانىپ، پارتيا مۇشەلەرىن ۇيرەنۇ تارىيەسمەن جاپپاي قامتۇعا شىنا- يى كەپىلدىك ەتتى.

گاۋچاڭ رايونىنداعى ُار دارەجەلى پارتيا ۇيم- دارى القاسىنىڭ مۇشەلەرى ُبولىنىپ نەگىزگى ساتىعا بارىپ، ياپچىكلاردا تۇرىپ، ”ۇلتىنار نىتىماعىنىڭ بە-

رەكەلى شاڭغراي“ قىمىلىن جانە ”ۇعسۇ، تىيىمدلىك جاساۋ، توغىستىرۇ“ بويىنشا قىستاقتا تۇرۇ قىزمەتىن ورىستەتۇمەن ۇشتاستىرىپ، نەگىزگى تاقىرىپتىق تارىيە- نىڭ ۇيرەنۇ ساپاقحاناسىن اتىز باسنا، ُوندىرىستىڭ ُغىرىنىشى شەبىنە، بۇقارانىڭ ۇيلەرىنە جەتكىزىپ، پارتيا- لى كادرلار مەن بۇقارا بەتپە - بەت، كوڭىل توغىستىرا اڭگىمەلەسىپ، پىكىر اۋىستىرىپ، وزىندەگى ماسەلەلەر- دى قاداعالاپ، شەشۇ شاراسىن بىرگە بەلگىلەدى.

◀ **بۇقارا كوڭىل بولگەن سىتەرگە ۇمچىلە قارادى**
نەگىزگى تاقىرىپتىق تارىيەدە، تۇرپان قالاسىنداعى ُار دارەجەلى پارتيا ۇيىمدارى نازاردى باس نىساناعا مىقتاپ شوغرلاندىرىپ، نىسانانى باعدار ەتۇ مەن ماسە- لەنى باعدار ەتۇدى ۇشتاستىرۇعا تاباندى بولپ، ارناۋ- لى رەتتەۋ - وگاۋدى كورنەكتى تۇردە يگەرىپ، ناقتى سىتەردى كۇش سالاجاقسى سىتەپ، ۇيرەنە وتىرىپ تەكسەرىپ، تەكسەرە وتىرىپ تۇزەتىپ، ساتى - ساتى بويىنشا رەتتەۋ - تۇزەتۇ مەحازىمەن جولعا قويىپ، ُار جارتى ايدا بۇقارانىڭ اڭمىسى كۇشى بولغان 2 — 3 ما- سەلەنى رەتتەۋ - تۇزەتۇدى بەلگىلەپ، ساتى - ساتى بويىد- شا رەتتەۋ - تۇزەتۇ جوسپارىنا نەگىزىپ، بۇقارانىڭ تالا- بىنا پارتىيالى كادىرلاردىڭ جاۋاپ بەرۇىن جۇزەگە اسىردى.

”بۇل جەردە جۇمىس بىتىرگەندە ۋاقىتنىڭ ۇنەمدەلەدى ُارى الاڭسىز بولاسىڭ، ُونمى دە جو- عارى“. ُپىشان اۋداندىق ۇكىمەت سىتەرى قىزمەت وتەشۇ ورتالىعنان تۇۇ رۇقسات كۇالىگىن العان ُپىشان قالاشىى تايپاڭجاۋ الۇمەتتىك اۋماعىنىڭ تۇر- عىنى شياۋ لىپىلدىڭ جۇزىنەن كۇلكى ەستى. ُپىشان اۋدانى خالىق ُۇشىن قىزمەت سىتەشۇ جانە اكىمشلىك تەكسەرۇ - بەكىتۇ تەرزەلىك ورىندارىندا ورىن تەۋىپ وتىرعان ماسەلەلەردى ىشكەرلەي تەكسەرىپ - زەرتتەپ، قاداعالاپ، تەكسەرە وتىرىپ تۇزەتىپ، ۇكىمەت سىتەرى قىزمەت وتەشۇ ورتالىعىنىڭ فۇنكىتسىيالىق قۇرىلمسىن اناعۇرلىم كەمەلدەندىرىپ، تەرەزەلىك ورىنداردىڭ جۇمىس ُبىتىرۇ تۇيىندەرد- نىڭ ُغىر جەردە شوغرلا تۇنۇنا مۇمكىندىك جاساپ،

بۇقارانىڭ جۇمىس بىتىرۇنە قولايلىلىق تۇددىرى.

قازىر وسى اۋداننىڭ ۇكىمەت ُمىسى قىزمەت وتەشۇ ورتالىعى 25 تاراۋعا ورنالاسىپ، خالىققا قولايلىلىق تۇدەردۇ، خالىققا تىيىمدلىك جاساۋ سىتەرىنەن 400دەن استامەن ازىرلەدى.

نەگىزگى تاقىرىپتىق تارىيە ورىستەتىلگەننەن بەرى، ُپىشان اۋدانى پىچان قالاشىى كىشك قىستامە- نىڭ ”ەكى كومىتەتى“ اۋىل - قىستاقتاغى ارتىق ەمچەك- كۇشتەردى باسقا سالاعا وبىستىرۇدى قامال اۋ ُفۇيىنى ەتۇگە تاباندى بولپ، خالىققا ُئىيمىدى ناقتى سىتەردى بەل- سەنە تىياناقتاندىرىپ، نازارىيا ۇيرەنۇدە جالغالىق اشۇ جە- تىستىكتەرىن ناقتى ارەكەتكە اينالدىردى. قىستاقنىڭ ”ەكى كومىتەتى“ اۋداندىق ادام كۇشى بايلىعى جانە قوعامدىق قامناماسىزداندىردۇ مەكەمەسى سىياقتى قانتىستى تاراۋلار مەن قاراسى رايونداردىك، توغىرەكتەگى كاسپورىنداردىڭ قول- داۋۇنا سايكەسە قول جەتكىزىپ، قىستاق تۇرىمىندارىن ُار ُفۇرلى شەبەرلىككە باۋلاۋ جانە جۇمىشىى قاپىلداۋ جىيىن بەلسەنە ۇيىمداستىرىپ، قىستاق تۇرىمىندارىنا جۇ- مىشى قاپىلداۋ جونىندەگى ُار تۇرلى بىنخورماتسىيالار- دى جەتكىزىپ، قىستاقتا ُغىر وتباسىندا ُغىر جۇمىشىد- نىڭ جانە ارتىق ەمچەككۇشتەردىڭ بارلىعىنىڭ كاسىپ كوزىن اشىپ جۇمىستانۇ نىسانسىن جۇزەگە اسىردى.

گاۋچاڭ رايونى استانا اۋلىدىق پارىكوم پارتيا يا- چەيكاسىن بىرلىك ەتىپ، ”ۇش جىىن، ُغىر ساباق“، نەگىزگى تاقىرىپتىق پارتيا كۇنى سىياقتىلارعا سۇيەنىپ، ”اۋەلگى ماقسات“ پەن ”بورىش“تى ناقتى قىزمەتپەن توغىستىرىپ، نەگىزگى تاقىرىپتىق تارىيەمەن ۇشتاستى- رىپ، ىرىقتى تۇردە بۇقاراعا ناقتى، يگى سىتەر سىتەپ، ُغىر ُبولم بۇقارا اڭسى تەكتەن ”قىستاق جولدارىندا كەشتە جارىقتاندىردۇ قۇرىلمىسى بولماۋ، قىستاق تۇرعىد- دىمارنىڭ ُجۇرىس - تۇرىسنا قولايىسىز بولۇ“ ماسەلەسە- نە مەڭزەس، قانتىستى تاراۋلارمەن بەلسەندى تۇردە بايد- لانسى جاساپ، ىلگەرىندى - كەيىندى قاراستى اۋماقتا- عى جاڭا تۇر قىستاعى، اۋات قىستاعى، باغىبانلىشىق قىس- تاعى سىياقتى 5 قىستاقتا 20 كىلومەتر قىستاق جولنا 400 جول شىراعىن ورناتىپ بەردى.

نەگىزگى ساتىنىڭ اۋىرتپالىعىن جەڭىلدەتىپ، نەگىزگى ساتىنى سۇيىندىرىەيك

تىرۇعا كۇش ساۋ كەرەك.

ُماجلىس مىنالاردى باسا دارىپتەدى: نىسانا - مىندەتتەردەن بۇلجىماي، قىزمەتتەردى تىياناقتاندىردۇ- دى مىقتى يگەرۇ كەرەك. مەگىزەرۇ، جەڭىلدەتۇ نىسا- نا - مىندەتتەرىن تىياناقتاندىردۇعا شىنايى كەپىلدىك ەتىپ، العاشقى قادامدا شەشلىگەن ماسەلەلەردىڭ قايتا ورشۇىنەن ساقتانۇ كەرەك. ماڭغىزدى ُفۇيىندى كور- نەكتىلەندىرىپ، جوعارىدان تومەنگە قاراي كۇشپەين ىلگەرلىپتەۋمەن بىرگە، كەسىرلى تۇيىندەرگە نازار اۋ- دارىپ، تومەننەن جوعارىعا قاراي، نەگىزگى ساتىنىڭ سۇبىەكتىۋتىك ىرىقتىلىمەن تولىق ساۋلەلەندىردۇ كەرەك. ماسەلەنى باعدار ەتۇدەن جازباي، اۋىرتپا- لىقتى جەڭىلدەتۇ ُفۇيىىن كادرلار ”شارشايتىن تۇيىد- دەر“گە، ”كەسىرلى تۇيىندەر“گە جانە نەگىزگى سا- تىداعى فورماشىلىقتىڭ جاڭا ماسەلەلەرىنە شوغرلا- دىرىپ، شىناي تۇردە نەگىزگى ساتىعا ىرىق بەرىپ، باسىمدى جەڭىلدەتۇ كەرەك. باياندى باسقارۇعا ُمان بەرىپ، ساپا مەن ونمىدىلىكتى ارتتىرۇعا كۇش ساۋ كەرەك. ُماجلىس اشىپ، حۇجات تاراتىپ، تەكسەرۇ جۇرگىزەتىن” جولعا يەك سۇيەۋدەن ارد- لىپ، نەگىزگى ساتىداعى كادىرلارنىڭ مىندەتىن، بو- رىشىن ايقىنداپ، نەگىزگى ساتىداعى كادىرلاردىڭ ُمىس تىندىرىپ، ناتىجە شعارۇعا ُتپىتى كوپ ۋاقىت شعارۇنا، زەيىن - زەردەلەرىن ناقتى قىزمەت سىتەشۇ

رىپ، اۋالاردى سپىرىپ تازالاۋ، ەگن ورۇ سىياقتى ناقتى سىتەردەن باستاپ سىتەپ، سۇيىسپەنشىلىكتە- رىن بىرتىندەپ تەرەڭدەتتى. خالىقتى اۋقاتتاندىردۇ بويىنشا 2100دەن استام بەيقۇت ُفۇيدى كومەكتەسىپ سالىپ، 184 مىڭ توننا قۇرىلمىس ماتەرىيالىن، شىكىزات- تى جەتكىزىپ بەرىپ، ُغىر ُبولم اۋىل - قىستاقتاردىڭ نەگىزدىك قۇرىلىلاردى سالۇنا كومەكتەستى، 21 خالىق جاساعى قىزمەت وتەشۇ اترەمتىن قۇرىپ، تىنىش اۋىل - قىستاق قۇرۇ قۇرىلمىسنا كومەكتەستى. ”ۇلتىنار نىتىماعىنىڭ بەرەكەلى شاڭغراي“ قىمىلىن كەڭ كو- لەمدە ورىستەتىپ، كادىرلاردى از ۇلت بۇقاراسىمەن جۇپ قۇراپ، تۇسى بولۇعا ۇيىمداستىردى. 10 مىڭ شاقىرىمدىق شكارا قورعانىسىندا كەدەيلەردى سۇيە- مەلدەشۇ، شەكارانى بەكەمدەشۇ ارەكەتنى“ اتقارىپ، 128 شكارا قىستاقتى ُفۇيىندى سۇيەيمەلدەپ، 7200 وتباسىنداعى كەددى بۇقارانى كەدەيلىكتەن ورنىقتى ارلىتۇدى بىرتىندەپ ىلگەرەلتتى، ەمچەك باسىندا، اپاتتان قۇتقارۇدىڭ الدىڭعى شەبىندە، كەدەيلىكتەن ارلىتۇ جولىندا شىنمەن اۋەلگى ماقساتتان اينىماي،

(باسى 3- بەتتە)

باستان - اياق خالىق ُفۇشىن سىتەدى، خالىقتى ُسۇيدى. اسكەرى رايونداغى اسكەرى بولىمدەر ارە- يامىزدىڭ تاڭجاۋلى ُداستۇرىن ساۋلەلدەندىرۇگە تابان- دى بولپ، باستان - اياق خالىق بۇقاراسىمەن ەتەنە قاتناستى ساقناپ، خالىقپەن تىنىستاس، تاعدىرلاس، تەلكەتەس بولپ، ُار ۇلت بۇقاراسىنا جاقسى سىتەر- دى كوپتەپ سىتەپ بەرىپ، تىياناشنىڭ وڭىۋستىگى مەن سولنىۋستىگىنە تامىر تارتتى. جاڭا جاعداي، جاڭا مىندەت الدىندا اسكەرى رايونداغى اسكەرى بولىم- دەر ُغوراعا شي جىينىڭنىڭ ماڭغىزدى نۇسقاۋلارىن باتىل داپەكتىلەندىرىپ، ”ۇش اترەت“ فۇنكىتسياسىن ەستە بەرىك ساقناپ، 1600دەن استام ۇگىت گرۇپپاسىن قىستاقتارداعى وتباسىلارىن ارالاپ پارتيا- نىڭ ساياساتىن ۇگىتتەۋگە تاڭداپ جىبەردى، 56 حا- لىقتىق قارۇلى ُبولمى قىزمەت اترەتىن اۋتونومىيالى رايوننىڭ ”خالىقتىڭ جاعدايىن ۇعسۇ، خالىق قۇرىمى- سىنا تىيىمدلىك جاساۋ، خالىقتىڭ تىلەگىن توغىستىرۇ“ بويىنشا قىستاقتا تۇرۇ قىزمەتنە قاتناسۇعا ۇيىمداستى-